

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Legatus Apostolicus, Sev Concionvm, De Iohannis
Baptistae, Magni, Adversus Incestum reliquaque peccata
Herodis, Libertate, Notae**

Bosquier, Philippe

Coloniae, 1612

Echo Concionis XXIX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56132)

ECHO

CONCIONIS XXIX.

THEMA. Et volens eum occidere, timuit populum: quia sicus Prophetam eum habebant. Matth.

14.

Facta repetitione vstrata, sic propositum;

Dicendum hoc
de mihi

1. De varijs Timoribus, & qui ex ijs Christiane, qui moraliter, qui Politice, salutaris;
2. Quo timore Herodes timuerit;
3. Quam ari e confieri possit, ut Rex nomenem timeat. AVE.

I.

De varijs Timoribus, & qui ex ijs Christiane, qui moraliter, qui Politice salutaris.

Vn nullum omnino animal est adeo forte, regium, aut crudele, vt timore omni vacet; sic nec hominum quisquam adeo est temerarius, quem nullus timor ab viliis anis, & cepris vnquam retardet, non si Robertus sic quem aniles fabula Diabolum sinxere, atque impeterrimum non si nescio quis Rodomontus.

Nullum animal impaudum.

Elephante quid fortius, cuius derisio turres lignae, vt mari naues, & palatia quae meae, comportantur? Illi tamen & draeo terrestris, & Rhinoceros terrorem citant. Plinius. l. 8. c. 11. 12. & 20.

Leone quid magis regium, qui, ad nullius pariet occurrunt? cuius vel rugitus animantibus omnibus incuit formidinem? Attamen & hunc adeo terribilem quadrupedum regem ferunt, galli Gallinacci crista cantuque terri; item ignibus, & rotarum gementum stridibus.

Serpentibus quid homini nocentius aut terribilior, qui nostris nunc corporibus (vt olim animis, cum scilicet Eua decepta est) insidiatur? at tamen & basiliscum ipsi fugiunt, alios olfactu necantem, qui homine vel si affricat tantum dicitur inserimere. Plinius. l. 29. c. 4.

Denique

Denique iam olim *terror noster super cuncta animalia*. Gencl.

Similiter omninò nobis hominibus accidit. *Qui terret, idem & trepidat.*

Jacob: 3.

Vt enim omnis natura bestiarum, & volucrum, & serpentium, & ceterorum domantur, & domita sunt à natura humana, quæ frænis, quæ lupatis, quæ capillis &c. sic aliquid semper in vita est, quod hominem quilibet fortuna magnum, sternacem, audacem, Robustum aut Rhodomontum, atque imperiosum &c. demet, atque in ordinem cogat.

Varie timoris obiecta.

1. Deum;
2. Homines Iudices;
3. Mala pœna;
4. Mala culpa;
5. Infamiam;
6. Conscientia flagellum; quarum recam respectus varius, variè timores denominat.

Timet enim aliquis pœnas, ut sapit ab hominibus, vel iudicibus legitimis, vel à populo tumultuante aut furenti; item, ut sunt à conscientia inçus occulto verberare flagellante, vel ut sunt à vitij nature vites frangentibus, ut sunt podagrae, chiragrae, neutagra ab ebrietatibus, libidinibus &c. nullo tamen respectu in Deum? Timorem humanum ego illum adpellabo.

Timet alias culpæ pœnas, infamiâ exhibentibus, feritibus, crudelitatibus &c. hominû dictata, *moris strari digno turpiter, & dicitur hic esse?* Timorem ego illum mundanum nuncupabo, qui etiam pudor possit adpellari.

Timet verò culpam, quia culpa est, & nescio quid oculis rationis deformet ego philosophicum, & moraliter bonorum virorum timorem istum dixerò.

Oderunt & Stoici peccare boni pulchra virtutis amara.
Oderunt & Stoici peccare, nò infamiâ, nò pœna, nò Deorû metu, sed mero deformitatis peccati horrore.
Ipsam amulum Gygis (quo, inuisibilis visibilisq. erat, cum volebat, qui illum gestabat si habent sapientiam)

nihil plus sibi licere putet peccare, quam si non haberet honesta enim bonis viris non honesta queruntur... No etiam si nemo sciturus, nemo ne suspicaturus quide sit, cu ali-

quid dicitur, poterit a dominatione, libidinis causa secerit, si id vis hominibusq; futurum sit se pignora. Cic. l. 3. off.

A. Gell. lib. noct. Att. refert, hanc Philosophi cuiusdam, nomine Secundi, fuisse philosophiam.

Isagoge illa non mala, sed quid nisi Isagoge? Timet vero aliquis Deum? iam ille altius humanis extulit caput.

Sed, ut variè Deum timere contingit, ita contingit timorem timore esse altiorem perfectioremque.

Timet aliquis Deum, & ad ipsum adducitur, vel timore pena, considerans scilicet Deum, ut Iudicem severissimum: tum huic timor servilis est.

Timet alius Deum, timendoque illi magis magisque adiungitur, timore culpa, spectans Deum dumtaxat ut Patrem optimum mellitissimumque? Illi inest timor filialis.

Timet aliquis Deum, ut Patrem simul & Iudicem, ut beneficium & ultorem, iamque ipsum amat, tum liberalitate eius allectus, tum ne datus exuatur, & ut sperata datus maiora adipiscatur? Illi timor inest initialis, què concupiscètie, mercenariorum & libertorum etiam abere possit, quos sportula magis, quam amor devincit.

Igitur timores multi, & multi ex ipsis valde boni, quia a peccato abstrahunt, et si non omnes què perfectius, magis verò etiam quidam timor, qui scilicet ad peccatum trahit.

Timore n. aliquo pena Petr^o et Dominum negavit. Timore suppliciorum Antiochi, Iudaei multi a legibus auitis ad idolatriam iussam defecerunt &c.

Timore n. aliquo pena Petr^o et Dominum negavit. Timore suppliciorum Antiochi, Iudaei multi a legibus auitis ad idolatriam iussam defecerunt &c.

- 1. Humanum;
- 2. Mundanum;
- 3. Philosophicum;
- 4. Servilem;
- 5. Filialem;
- 6. Initialem, quatenus per ipsos vel à male abstrahimur, vel ad bonum invitamur.

Igitur timores in nos notos

Timor servilis, quis servilis.

Quis initialis.

* I. H. H.

Timoris
humani
descrip-
tio;

* 1. *Humanus* timor est quo Leges reformatamur, vel iudices, qui penas peccantibus aut constituunt, aut constituere possunt, quibus legibus castigantur, vel populos metumus, qui iusta aliquando ira commoti, non expectatis legibus, aut Prætoribus, magna scelerosos, fumanti adhuc & flagranti delicto, pena viciscuntur, vt lapidatione, trucidatione, exautoratione &c. magna scilicet inordinatione, inordinantissima reordinantes.

Nisi *Tenedius* hic homo (vt est in proverbio) timeretur, pleua essent itinera, ac nemora, latrocinij, vires homicidij &c.

Nisi etiam aliquando furor popularis, & publica ira more impatiens, timeretur, non sola Galilea Herodem aleret, sed pæne omnis prouincia & Lumbus nec esset ab Herodis intemperijs tutus, etiam qui Baptista ipso esset innocens.

*Cedere peret humus, foribusq; adfixa superbo
Ora virum tristi penderent pallida iabo.* Virgil. & *Æneid.*

Vt Chrysostronus ad populum: Antiochenum laudauit, vtileni populis esse Principum timorem, haud dubie, Herodi vtilis nonnunquam timor populari. *Volens enim Iohannem occidere, timuit populum,* ut Euangelium, quasi diceret occidit, ut in summo latere, nisi populum timuisset. Vtilis igitur Herodi fuit, hic populari timor.

*Quis ignorat maximam illecebram esse peccandi, in-
punitatis spem?* Cic. orat. pro Milone.

Qui parat, cauet.

Misani;

* 2. *Misanius*, quo timeretur, ne qua inopia calamitatem consequatur &c. Eundem pudorem & verecundiam inuocant.

Et hunc timorem laude dignum, Republicæque vtilem putat Platon *dialogo de senectute.*

O: nisi Mimos quosdam obseruatores, obloquuntur & detractionibus natos homines terra (Deo sapientissimè ita permittente, vt poteret ex malis bona efficiat) aleret; quandoquidem sepe *Tenedius* homo

feriatam gestat macharam, quandoque quia non aliud vult, quandoque quia non aliud potest, & ostentat quidem gladium & vibrat, ostentat laqueos, ignesque, & cetera vasa mortis, sed hoc tantum (vt pictus Hercules claua contorta semper minitans, numquam feriens; & saepe manus habet venales; quae non terra plena esset adulterijs? quis non sanguis sanguinem tangat? &c.

Quo iam non nunc vt olim fur suspenditur; lex illa de adulterijs sensim antiquatur; non nunc, vt olim sub Mose, virgines corruptae lapidantur; non deinceps, vt olim sub Romanis, Vestales vel laxi vel dubij puellarum, viuae introduuntur &c. repletur terra o-mnium libidine, furtum inundaret &c. nisi cum Herode. & hic & illa timeatur populum, & dicatis vulgi famam.

Vide Plus. de Vestalium lapsum panis, tom. 1. vit. in Numa.

Ponentes vulgi rumores ante salutem. Ennius apud Cic. off.
 Qui dixit insipiens in corde suo, non est Deus; etiam publice idem, quod apud se & intra se, auderet; nisi timeret, vel a ludicibus & Quae sitoribus paratos ignes; vel a populi iactandos lapides; vel publicum Athei nomen, & Diagorei notam.

Quam multos Sacro interesse, ex aere Sacerdotis, ore, quasi vitam & crimina rite confitentes, pendere, mysticum cibum cum ceteris sumere, proh dolor! certum est, profecto nihil eorum acturos, nisi vel iudicis vel populi censuram reformidarent!

Senes illi, Susanna proci, quam parati ad malum, quod dicere tunc possent, Nemo nos videt; neque Iudex vindicaturus, neque ex popello quispiam sublan-naturus?

Senec. libr. 1. ep. 11. Magna pars peccatorum tollitur, si peccaturis vestis adsistat, et si is imaginarius tantum, vel teste Epicuro, qui saltem hic, recte sanè monuit viuere tamquam sub alienius boni viri ac semper presentis oculis, ait Seneca l. 3. ep. 6.

Timor hic maximè feminas decet, quae amisso pudore, nunquam satis saluae esse possunt; seruato, fe-

cilè & pudicitiam tuentur.

Philosophici;

* 3. Philosophicum, & Stoicorum maximè, quo peccatum vitatur, solo deformitatis ipsius horrore. Imaginantur enim peccatum, uti monstrum horrendum ingens, uti est reuera, sed & odoris gravissimi; auribus inquam naribusque non bardis, sed spiritalibus & acutis.

Hic timor, dici possit etiam honesti amor, sanctiorque est prioribus illis duobus; & eorum, qui faciem iam honesti pulcherrimam, vitij contra terrentiam oculis internatibus diuinitus illustri, vident, adeo huius odio, amore illius inardescunt, ut à vitio ipsius non impunitas, non fama integra, sed turpitudinis ipsius horror auocet, ad virtutem, nulla spes praemij, sed speciei ipsius amor trahat.

Omnis qui viderit te, resiliet à te, de vitio dixeris; uti contra, Omnis qui viderit te, deperibit te, de Virtute.

Ut in fornice, ut in spelunca solis radijs maximè inaccessa, ut etiam in arca, id est, loco maximè abscondito tutoque peccare liceat, aut bene agere, nec scitura sit sinistra, ac ne subucula quidem, quae facit dextera; non peccabit tamen; quem hic timor affectit; & faciet bonum, quem hic amor honesti, de turpitudine nudi vitij, Virtutisque nudae decore, conceptus, vulneravit.

Oderunt peccare boni virtutis amore.

Sed sic timent sanè pauci admodum, quos equitauerunt Iupiter, aut ardens euexit ad aethera virtus. Virgil. 6. Æneid.

Cicero, magno quorundam Christianorum pudore, ita scribit; *Datis nobis (si modo in Philosophia aliquid profecimus) persuasum esse debet, si omnes Deos hominesque calare possimus, nihil tamen auare, nihil iniuste, nihil libidinosè, nihil continenter esse faciendum. Hinc ille Gyges inducitur à Platone, qui, cum terra discessisset magnum quibusdam imbribus, in illum hiatus descendit, cuius in laqueum*

tribus fores essent: quibus apertis hominis mortui vidit corpus magnitudine inusitata, anulumque aureum in digito: quem ut detraxit, atque ipse induit (erat autem regius pastor) tum in concilium pastorum se recepit, ibi cum palam eius anuli ad palmam conuerterat, à nullo videbatur, ipse autem omnia videbat: idem rursus videbatur, cum in locum anulum inuerterat. Li aque hac oportunitate anuli usus. Regina stuprum intulit: eaque adiutrice Regem Dominum interemit, sustulitque quos obstare ardebat. Nec in his quisquam eum facinoribus potuit videre: sic repente anuli beneficio Rex exortus est Lydia. Huc igitur ipsum anulum si habeat Sapiens (id est, si, ut vulgus loquitur, intuitibilis cum velit, esse possit, & intuitibiliter quilibet partare: nihil plures sibi licere putet peccare, quam si non haberet. Honesta enim bonis viris non occulta queruntur. Cicero libr. 3. off.

Idem. Hac est vis huius anuli, & huius exempli. Si nemo sciturus, nemo ne suspicaturus quidem sit, cum aliquid diuinarum potentia, dominationis, libidinis causa fecerit, si id Deus hominibusque futurum sit semper ignotum, si sine facturus? Negant id fieri posse, quamquam non potest id quidem. Sed quare quod negant posse, id si posset, quidnam facerent? ... Tamquam tormenta quadam adhibemus, ut si responderent, se impunitate proposita faturos, quod expediat, facinorosos se esse fateantur: si negent, omnia turpia per se ipsa fugienda esse concedant. Ibidem.

Hoc timore, & inhonesti horrore, qui se in officio continerent, multos olim Saturnia illa & cautea secula proferebant, an verò ferrea hæc degenerantis iam diu mundi ætas, aliquem è multis milibus vnum ferat, dubito, si quem ferr, eum ego panè Phanicem dixerò, dignumque, qui ætatem Phanicis, quingentos & amplius annos, hic vivat, publico exemplo.

O quam est hic timor superioribus sanctior! quam non longè à regno Dei! quam dignus Philosophis, & quidem Stoicis, qui propemodum soli olim philosophi iudicati, & moralissimi! quam optandus Christianis conditus timore Dei!

* 4. *Seruilem*, quo cauetur à malo metu Dei quo modo vltoris.

D. Augustino in psal. 127. ad 1. versum, est, *cum pe timorem gehennæ, continet se homo à peccato.*

Cum quis gehennam timer simpliciter, vt magis cum pijs malum, studioque illius euadendo, auer tit se a creaturis culpisque, atque ad Deum conuertitur, & licet nondum eo prouectus est, vt odio peccati moueatur, & amore p̄mjorum; tamen, vt penam o uadat planè constituit peccato valedicere; & culpam appretiatuè maius putat malum, quam penam, licet adhuc intensuè penam magis reformidet, is scilicet meo, verè illo Dei timore, qui seruilis nuncupatur, adfectus est.

Adfectus planè vtilis, etsi Lutherus perperam cen sult, omnem penarum Inferni timorem, non modo inuilem esse, sed e iam cum letifera culpa commu ctam, facere hypocritas: eamque, que hinc nascitur, pœnitentiam, nullo modo placere Deo, sed hominem noui reatus crimine conuoluerè. O os blasphemum, & pessulis omnibus obducendum!

Nam Leo X. hanc hæresin, mox in eunabulis, & vtr bene n̄tam, damnauit, & Concilium Tridentinum Trid. sess. 6. can. 8. assertoribus eius anathema dixit.

Et contra stant Scripturæ. Psal. 116. *Initium sapientie, seu Charitatis, timor Do mini etiam seruilis, vbi inter linearis, sumra et Callisto ibidem; Metus iudicij, tanua est conuersio, & ad Sapientiam.*

psal. Quia à iudicij tuis timui, feci iudicium & infir miam. q. d. Nisi iudicia tua, & vltio es tuas manus in formidabilem; non tam sanctè vitam instruissem.

Isai. 26. *A timore tuo, Domine, concepimus, & quasi parturimus, & peperimus spiritum salutis.*

Præcursor gratiæ est timor ille, & prædicans, vo luti Baptista iustar, baptismum pœnitentiæ, atque in troducens.

Et profectò, nisi timor hic bonus esset, cur eius quasi merito, Dauid, à Deo, tam ardeenter castu timo

rem posceret, dicens, *Confige timore tuo carnes meas: à iudicij enim tuis timui?* q. d. iam capi timere damnationem æternam, vt imperfectus; iam in primo perfectionis gradu consisto; itaque, vel illius iam intuitu, da mihi aliquid perfectius, timorem tuum filiale, vel vt nimum initiale. Lat dabile hoc ipsum insinuat, cuius quasi gratia & merito, gratia flagitat incrementu.

Nemo certe crimina sua commemoret, cum poscit beneficia.

Deinde, Ni bonus esset, non ad illum omnes idem propheta inuiteret, dicens; *Timet Dominum omnis terra.* psal.

Item, si malus est, cur est Lex Mosaica tã plena pœnarum terroribus? cur est Orbilio, Beneuentano illo Grammatico in discipulos acerrimo, plagosior?

Item, Cur Christus ipse hortatur suos vel saltem illum *timere, qui cum occiderit corpus, potest deinde corpus & animam mittere in gehennam?*

Patre quoque retragantur.

Certe Clemens Alexandrinus multis probat, spiritum illum seruitutis in lege Mosaica, sanctum vtilemque admodum fuisse, maximè quia quos non mouet persuasio, hos sanat formido; estque metus iste veræ sapientiæ initium. *lib. 2. Strom.*

Tertullianus; *Timor, inquit, fundamentum est salutis: timendo cauebitur, cauendo salui erimus: qui sollicitus est, se vere potius esse securus.* libr. de cuitu teeminarum c. 2.

Cur reliqui Patres tam frequentes tamque copiosè in timoris Dei inculcatione?

Cur Scriptores tam multi de nouissimis, de finibus bonorum & malorum, vt horum horrore, ad mentem redeant peccatores?

Peccauerimus vos quoque, & rem malam plebula obiecerimus, cum *Orbis Terrorem* edidimus?

Cur verò etiam deplorantur, proluxaque vituperantur, qui sic non timent?

Cur peccatis multis quorundam recensitis, subiicitur velut propriam causam, *Non est timor Dei ante oculis*

los eorum. psal. 13. q. d. si quo modo Deum aliquem no-
tuerent, vitam studiosius moreque componerent.

Cur Christus pessimum Iudicem descripturus, con-
ni timore vacuum dixit, *Iudex quidam erat in quadam
ciuitate, qui Deum non timebat, & hominem non reu-
rebatur*: Luc. 18.

Cur donis Dei Timor accensetur? *Spiritus timore
Domini*, ait Isaias.

Cur Diabolus hunc rato conatu studet ex hominū
pectoribus expungere, atque extundere, ni credat il-
lum cardinem rerum nostrarum esse, & hanc velut
belli sedem, & Capitolium, quo non capto, capta sub
Brenno Roma capi non potuit?

Quomodo, si bonus non est, fructus tam bonos
facit?

*Non enim potest arbor mala fructus bonos facere. Mat-
thei 7.*

Gehennæ
timor
quo pro-
fi.

1. Perturbationes irrationales animo expel-
lit, uti lupos haubat us molossorum;
2. Arces efficaciter à peccato; transiitum be-
minem, & ad peccandum immobilem ite-
nens; unde illud, *Confige timore tuo carnes
meas* &c.
3. Virtutes intro, quasi manu, leuiter du-
cis, ut filum rude, acus Mediolanensis, aut
seta;
4. Introductas conseruat. Ex Hostibus, ci-
ues facit, vel inuitas, ut custos porte diffi-
cilio. Vide Chrysoft. homil. 13. ad pop-
Antioch.

Quod pondus deprimens in horologijs, qua rotis
perplexis constant, facit ad motum ipsorum irregu-
larem, & ad pullum, id timor etiam gehennæ ad virtu-
tem conseruatandam.

Hinc famosum illud, & in ore & calamo scripto-
rum omnium, *Ademorare nouissima tua tantisper, dum
metum hunc tibi fecerint; & in aeternum non peccabis*,
id est,

id est, vel numquam horum reminiscens, & metuens, peccabis; aut, si forte peccaueris, non fuerit hoc in æternum; in peccato non perstabis, mox faciet metus istorum, vt territus exurgas.

Tarataurata istud angelicæ buccinæ, *Surgite mortui, venite ad iudicium*; & bombombus ille Dominici tympani, *Ossa arida, audite verbum Domini*; auribus D. Hieronymi continenter perfonans, incredibile, quam illum, aduersus luxuriæ vrgentis stimulos, defendent, defenſurus & nos, atque in aluearia Sanctorum reuocaturus crroneos, vt apes æris tinnitus. *Plinius li. ii. c. 16.*

Vmbra huius in bono conseruationis ab hoc timore, in eo aliqua fuit, quod enumeratis Israëlitiçi populi mansionibus multis (quibus conuerſiones peccatorum, à perfidia, ad fidem; à mundi sordibus, ad Christum; à discordia, ad concordiam lineantur) tandem mansione tertriadecima, memoratur Israël stationem habuisse in *Thachath*, quod pauorem nostri interpretantur, vt intelligatur, oportere quemcunque verum Israëlitam magis litera quam spiritu, etiam quam solide Catholicus fuerit; cum, in Ecclesia perstans, omnia cum Petro reliquerit, & Christum sequutus fuerit; cum gratiam miraculorum acceperit; tum nihilominus, in timore & tremore, salutem suam operari, *D. Hieronymi senso, ep. ad Fabiolam de mansionibus.*

Timor (inquit) *virtutum custos est, securitas ad lapsum facilis.*

Qui sine timore est, non poterit iustificari.

Qui non pauet, non cauet, qui non cauet, cadet.

Qui contemnit minima, paulatim decidet.

Si non in timore Domini tenueris te instanter, citò subuertatur domus tua. Eccli 27.

* Filium, quo quis recedit à culpa, non ne culpa sit peccanti in ruinam, sed ne optimo parenti Deo displiceat, qui timor ex amore ac reuerentia, velut ex fonte, deriuatur.

Castu Sanctumq; quidam hunc adpellarunt; alij *Persectum.*

Mmm 4

Filialis timoris descriptio

fectum, vt Bassilius homil. 8. in psal. 32. & Nicetas comment. in Nazianzenum.

* *Filialem* inquam, quia filiorum ingenuorum est, non virgationum metu non peccate, sed ne patrem pigeat genuisse, ne pater in filio minus sibi obplacet.

* *Castum*, quia sic anima timeat, vt pudica vxor, ne sponsum contristes, ne tristis discedat, ne minus tondere se amet, aut ne se ab illa frigidius amari, suspiciatur.

Res est solliciti plena timoris amor, Penelopeus. Ouid. ep. Penelopes ad Vlysem.

Timeantium enim maritos matronarum, haec suum aliter, altera aliter timet suum.

Timet Lucretia virum suum Tarquinium Collatinum; virgo Maria, Iosephum suum; timet & Clytemnestra adultera, Agamemnonem suum; Iosephi Domina, Putipharem; sed priores illae, ne a viris discedant; posteriores, ne ab illis damnentur, excedantur &c.

Vide Aug. apud Mag. scti. lib. 3. dist. 34. §. II.

Timet Iosephum Maria, ne intactam a se grauidam miratus, velit occultis dimittere eam, nonne tradidit, & lapidationi subijcere.

* *Perfectum*, quia altius iri non potest.

Timet seruiliter Deum imperfectus, ne in pœnitentiæ æternum, atque Infernum Daum suum debeat; timet filialiter, & perfecte iustus (etsi Infernus fabula esset) ne ab intellectu illa paradiso voluptatis, iucundaque fruitione mutui cum Deo amoris arceatur.

Timet minus amari, & minus amare videri.

Item in-
fialis;

* *6. Initalialem*, quo a peccato resilitur, duplici consideratione Dei, tam qua optimus & beneficus pater est, qui offendi minimè mereatur, quam qua severus Iudex & vltor est, qui offensas minimè laeua manu vicietur, & ita verè plumbea persequatur obstinatos.

Compositus est hic timor, medius inter duos illos priores, gigniturque partim, ab effæro & victo timore peccati, partim ab amore Dei infante, adhuc in lactente, & vrino.

Estque iam proficientium, vt seruilis incipientium, filialis autem vt dixi perfectorum.

Cæterum quicumque tandem timor, ianua aliqua

vel antica vel postica, Virtutis est.

II.

Equo timore isthic Herodes timuerit.

Herodi autem huic nostro timor aliquis nec præcipuus infuit certè; sed nullus horum trium postremo- rum; Itaque nec is ex se positivè illi salutaris, sed ab accidenti, & negatiuè, quatenùs sc. per ipsum minus peccator constitutus est, quam si illo caruisset, ut is iudex, qui nec Deum timebat, nec hominem reuerèbatur. Luc. 18.

Quis timor Herodem in officio continuet.

Quis igitur, tandem Herodi timor? Humanus. Mundanusque lenio meo.

Timuit populum. Tyranno si nulla lex, si nullus Deus, si non Cæsar, certè vel plebecula sua terrori fuit. Adèò nemo sine aliquo alicuius timore est unquam (vt in id dixi)

Timuit populum, belluam multorum caputum, cuius formidinem, sequi in Baptistam illi non licuit, quantum libuit, quia sicut Prophetam eum habebant.

Timuit populum, non iudicem vllum, non Cæsare, non Romanam Remp. a qua regnum aut tetra archiam habebat. Vel necitatum Cæsarem, & Romanos, tam procul se. diffitos speravit, vel faciliè (vt ferè fit) Potentes cum Potente dissimulatuos &c.

Timuit populum, non peccati, non parricidij tam iniqui deformitatem, illo philosophorum timore, quem mòx dicebamus, & laudabamus.

Timuit populum, non Conscientiæ flagellum, se occulto verberare intùs dilaniaturum, quo vno seculis non inuenire Tyranni

Conscientiæ morlus superat omnia tormèta, i. Grauitate

Maius tormentum, non Grauitate, non Vicinitate, non Perpetuitate, non Importunitate &c.

* Non Grauitate. Non sustinet anima peccatrix, nõ sustinet Conscientia tribunal. D. Chryl. hom. 50. ad Antioch.

Non est pax ossibus meis à facie peccatorum meorum aiebat ille. psal. 37.

Miser factus sum, & curuatus sum usq; in finem; tota die

die contristatus ingrediebar. Ibid. vbi & alia multa.

Anima mea turbata est valde. psal.

Ad me ipsum anima mea conturbata est. psal. 41.

Toto capite spinis tandem coronantur, quod olim peccando, se meritis rosis coronare, rosas calcare, rosas indormire videbantur.

Non Ericius ipse, tot spinis toto corpore operitur, non spinetum tot spinis horridum, quod peccator utitur aculeis lancinatur.

Animam impij dicas vel in culeo, vel in vaso circumaque clavis eminentibus transfixo agitari, totam circumuolui.

De illa esse possit illud; *Aedificauit in gyro meo, & circumdedit me felle & labore.* Thren. 1.

Et; *terrendit Deus arcum suum, & posuit me quasi sagittam ad sagittam.*

Misit in renibus meis filias pharetrae suae. Ibid.

Non Cassiano, pectus stili discipulorum distingi; non Dionysij Tyranni filibus virginibus, aculeis ferreis, digitorum unguis fodicari (*heu cadit in quantum tantum scelus!*) non martyri nescio cui, melle perunctum corpus, ad Solem, apum aculeis adpetendum propinari; non Tityo illi fabuloso, iecur immortale ac semper renascens, vultui semper deprecandum dari, tam graue, quam sunt graues Conscientiae male sibi conscientiae, irrequietae illae seu lancinationes, seu mortificationes.

Furias plus quam Orestae esse vel tandem peccator experitur, quas naenias ludosque nuper adpellabat.

Semper in equitico distenditur, semper in culeo contrahitur, morsibus patens animantium collegarum.

Veniunt impij in cogitatione peccatorum suorum rursus ad, & traducunt ipsos ex aduerso iniquitates ipsorum. Sap.

* ij. *Non Vicinitate. Statim in foribus tuis peccatum tuum aderit.* Genes. 4.

D. Chyrol. conc. 4. de Lazaro in Luc. c. 16. to. 1. *Quod perpetratur peccatum, & priusquam perpetratur. Spes quam est perpetratum, acerbius nobis immineat aduersario, maximo vero posteaquam perpetratum fuerit.* Nam in

ij:
Vicinitate,

perpetrando scelere, quoniam voluptate sumus ebrii, non
perinde sentimus.

D. Augustinus..... Iussisti Domine, & ita est, ut om-
ni inordinatus animus ipse sibi met ipsi sit panna.

* iij. Non perpetuitate. Vermis eorum non morietur.
Terrebit eos sonitus falij volantis. Leuit. 26.

Et mora ad lunam trepidabit arundinis umbram, sa-
pe & suam.

Foris pugna, intus timor. 2. Cor. 7.

Vnde & non raro in membris tremor, in vultu
pallor &c.

Semper presumit sua perturbata Conscientia.

Quod meruerunt, semper expectant, qui peccauerunt.

Omnis qui viderit me, ait Cain interficiet me. Gen. 4.

* iij. Non Importunitate. Obscurat, obijcit, ob-
brat, occidit, obstrepit nolentibus, obtundit volen-
tem nolentem, excitat, vel Epimenidis somno altissi-
me soporatos, infesta Conscientia.

Vt oculos claudat peccator, ne viderit terribiles vi-
su formas culparum, panarum quo his debitarum; vt

antes sapiat, aut ceca obpleat, ne Conscientia suae

impropria itrequieta, & censuras seuerissimas audi-
at; vt stuporem adfectet, & quasi mortem quaerat, ne

illum ab interno tortore tormentum sentiat; vt vt

spem vultu interepulas, inter nymphas, inter canti-
lenas cantu Sirenum dulciores sumulet; nihil obtinet;

semper premit altu corde dolorē. Peruincit omnia victrix
torrensque Conscientia, & intus omnia vastat, & perturbat.

Ibid. li. 2. de summo bono c. 26. Omnia fugere potest
homo, praeter cor suum... Quamuis humana iudicia sub-

versugiat omnis qui mala agit, iudicium tamen conscien-
tia effugere non potest. Nam et si alijs calor quod agit, sibi

tamen celare non potest, qui ple nouit, malu esse q gessit.

Si premitur, non obprimetur veritas acculantis
Conscientiae.

Traducunt ipsos ex aduerso iniquitates ipsorum.
Vigilauit iugum iniquitatum mearum... impositae sunt

collis meo, quasi in tabula, vt legere, videre ac perpetuo
meminisse illas cogar vel inuitus, dixerit merito pec-
cator quicumque.

O qua...

iiij. Importunitate.

Virg. 4. Aeneid.

O quam vellent cum Themistocle, aliquam obliuiscendi artem à Simonide traditam esse. Pluris ement, quam nos olim à Lamberto Scenckelio illam memoriae. Quam vellent Nephentes illud Homericum obliuionem tristitię adferens alicubi venale proflare! Quanti emeriat! *Plin. 21. c. 11. lib. 24. c. 11.*

Tam intoleranda denique sunt remouedens Conscientia mala, vt multos à nouis lapsibus retardant sola luctuum & cruciatuum illorum memoria, quos primi lapsus creauissent.

Demosthenes certe aliquandò, à Laidis concubitu, nõ magis pretij, quam doloris consequuntur qualem olim forte fuisset expertus, magnitudine, videret abstinuisse, cum peccenti mille drachmas, seu vnum Romani denarium decem milia, dixit, *Ege tantij parere non emo*, q. d. non emo tot milibus denarium grande illud tormentum, quod nõx iustat ab vitæ Conscientia.

Herodes non hoc *timuit*, sed *populum dumtaxat*; à turba, turbas sc. timuit.

Timuit, ne oleum camino adderet; *timuit*, ne Baptistæ, prophetæ apud populum gratiosissimi, obreccatione, veteribus ciuium cædibus, latrocinijz robur, populationibus sociorum adiecta, velut auctario, patientiam populi nimium nimumq; lacrima veteret in furorem, in seque tandem armarer, vel ad capiendum Baptistam innocentem, si plectendus produceretur; vel etiam ad se lapidandum, totamq; Curiam ad penas extrahendam.

Obrueret ista solet manifestos pœna nocentes.

Publica cœm lentam non capit ira moram. Ouid. de Nuce.

Satis superq; iam se suo populo, à nuperis offensionibus, intelligebat odiosum.

Intelligebat, quod quidam è prisca Sapiens dicit, *odio publico nullum maius tormentum.*

Stiparus licet barbaro satellite, eoq; plurimo, Herodes, nihilominus *timuit populum suum*. Quid mirum quoniam non erat quoq; circumseptus optima Regi cultu-

custodia, populi & subditorum benevolentia, quã bene faciendo, a seuitia abstinedo, potuerat demeruisse.

Cautè & vulpinè; qui enim aliter posset vulpes illa? Tyranni semper pauidi.
Ex Perianthro enim foestitan didicerat; *Multis terribilibus, cauto multos.* Aufonius.

Aut ex Publio Mimo; *Multos timere debet, quẽ multum timet.*

Aut ex quouis; *Quem metuit, timet, & quisq; perire capit.* Ouid.

Qui terret, idem & trepidat.

Ita est omninò (Auditores) ita est, *Qui terret, plus ipse timet, fors ista Tyrannus*

Conuenit, inuidèant clavis, forteq; trucidant,

Muniti glad. s. viuunt, septiq; venenis,

Ancipites habeant arces, trepidiq; mimentur. Claud.

4. Cont. Honorij.

Qui sceptru duro sauis imperio regit,

Timet timentes: metus in auctorem redit. Senec. in Oedipo act. 3. Terrorum vicissitudo quædã est, nunc populus tyrannum, nunc terret tyrannum populus.

Sciunt, vt manus eorum contra omnes, sic manus omnium contra eos, veros sc. Imaheles.

Sciunt enim illud, docente ipsos tam Conscientia, quam experientia: *Male imperando summum imperium amittitur.* Pub. Mimus.

Impressum altissimè pectoribus ipsorum est, quod *peritiludentes, Rex oris, auunt,*

Strecte facies. Horat. lib. 1. ep. 1.

Qui legit intelligat, & qui habet aures audiendi audiatur.

Timuit populum, vt Tyrannus, atque Improbus. Tales enim fere videas plus populum timere, quã Deum.

Humanus ergò hæctenus fuit ille Herodis timor.

* *Mundanus verò etiam, opinor, fuit. Timuit enim populum, si non vim vi repulsurum, Baptistam crepturum, ad libertatem Reip. quasi elato signo respecturum &c. saltem egregiè murmuraturum, & notis infamie pluribus se adfecturum &c.*

Mundano timore oriam raris Herodes.

Timuit

Timuit populum, id est vulgi de se famam finitorem, famæ se. bonæ adhuc sollicitior, quam vitæ suæ, quam Dei, quam Virtutis.

Non tam esse bonus, quam videri voluit; aut non tam esse pessimus timuit, quam palam haberi; homo hypocrita.

Timuit populum ne libellos famosos spargeret; ne conderet popinarias & triuales, de se, cantilenas, quas *in se psallerent, qui bibebant vinum*. Timuit, ut Patruinus aliquis lapideus, Romano similis, nec non quid ingeniosum, & vrens, non modò tota Gallia, sed toto, qua qua parat, orbe, spargendam somnaret. Timuit è plausiro iusta conuitia &c.

Sic fortè Herodes secum; Ita: Faciam, occidam tandem istum aquæ potorem Baptistam, quia in merum intempestive est maledicus &c. Non faciam, non occidam, quia sanctus. Imò faciam, occidam, *propter Herodiam* uxorem nouam, quæ sic vult, iubet, imperat, cuius mihi, pro omni ratione, voluntas est. Nò faciam, non occidam; quia populi magnus ille in Iohannem fauor, illum sicut prophetam habentis, me territat. Quid enim tum populus aut facturus, aut dicturus? Faciam, occidam; quia denigrat meam actenæ famam meam &c. Non faciam, non occidam; ne vitam illi adimendo, furore populi, amittam & meam. Faciam, occidam, quia stigmata tam deformia & hæc lura, inurit nomini meo, Non faciam, non occidam; ne dum sic puto adulterij mei ab illo notati infamiam eluere, nouo patricidij luto, apud populum magis sordescam, meq; æternum populo meo in officinis, in conuictis, in medicinis, satyrizandum, & (vt sic dicam) veiperizandum, propinem. Faciam, occidam; quia uellere vult à me Herodiam animæ dimidium meæ, imò totam animulam meam &c. Non faciam, non occidam; ne per furorem populi Baptistæ huius fauoris importuni, perdam & regnum, & gloriam &c.

Ita Herodes noster (opinor) animum in partes omnes versabat, vt Baptistam occideret, visum tamen optimum non occidere, non quia aut filialiter, aut mi-

et aliter, aut vel serviliter Deum timeret, aut philosophice peccati deformitatem perhorresceret &c. sed tantum quia *timuit populum*, mundano timore sollicitatus, et populi fauori, non Herodi, Baptista, tunc vitam debuerit. Benedictus populus!

Iam Herodes animo & voluntate, Iohannis erat parricida. Iam Iohannem in oculis Dei, qui animum non minus, quam manum verat esse homicidam, in theatro mentis suae trucidarat.

Satis enim ad peccati plenitudinem, voluisse, et si damnosius tamen atque irreparabilius, perfecisse.

Qui viderit mulierem, ad concupiscendum eam, iam machinatus est eam in corde suo.

Iam iamque occidisset, seu clam, seu palam produm; sed ne sic, aut sic faceret, *timuit populum*. Velle adiacebat, aberat perficiendi audacia.

Mundanus ergo timor etiam, pro lupato, Herodi hic fuit.

Sic olim querebat principes Sacerdotum & Scribae, quomodo Iesum interficerent: *timebant vero plebem*. Luc. 22.

Deiebant, non in die festo Paschae, ne forte tumultus fiat in populo, cuius pars potior beneficijs a Christo vantijs adiecta, & vicia, doctrinaeque eius sanctissimae rebus oculata, non facile illum patiarur occidi. Matth.

Benedictus populus, & populi timor, per quem vel tantisper Christus superstes fuit!

Timor
populi o-
bez malis

An non forte etiam nunc, quod plerique boni viri, constantiam Baptistae emulati, viuunt, & adhuc libere loquuntur, aut fustuarium, ab Herode aliquo passim non sunt, aut abque Synagogis, Stationibus, aut cathedris facti non sunt, populi debent, quos Herodes redivini timerunt? Opinor.

Certe scio hominem ante annos nondum 14. quem invidia deiecerat, cathedrae vnus iure exuerat, populi repositis fauore, restitui debuisse.

*Timuit populum. Populum? Populum. Alium neminem. non ex Aulicis suis vllum; nullum omnino.

Aulicis nullis Tyrannus, nisi sibi similibus, & Tyrannionibus, utebatur s. dignis patella operculis, & lectuca labris

labris persimili. Omnibus abundans, egebat uno, qui diceret veritatem.

Aulici Herodis omnes aut ad vitia eius conu-
bāt, aut forte, quod sceleratius est, etiam laudabant,
scientes quod nihil indocius, & , vt ait Sapia, *malū
est violentius auro tyranni.*

Quales
ferē Po-
tentiorū
Aulici.

Malus est minister regij imperij pudor. Senec. in Hipp.
Ne vnus forte, ex immenso illo Aulicorum gregi-
fuit, qui vel verbulo amores fatoremq; Herodis pra-
cipitem sufflaminaret; qui leniret; qui diceret, quod
quonda Ionathas, ad Saulem patrem, Dauidi inquit
succensentem; *Ne pecces Rex in ferruum tuum Dauid,
quia non peccauit tibi, & opera eius bona sunt tibi collata.
Et posuit animam suam in manu sua, & percussit Philis-
tium, & fecit Dominus salutem magnam in uniuersis Is-
rael. vidisti, & letatus es. Quare ergo peccas in sanguine
innoxio, interficiens Dauid, qui est absq; culpa?* 1. Re-
gum 19.

Non adfuit qui diceret Herodi, quod ille Sofia li-
bertus, Simoni hero suo; *Si illum obarges, g. inclu-
das, occidas &c. vix qui auxilium tuū,*

Quid facias illi, qui dedit damnum aut malum. Te-
rent. in Andr. act. 1. Scen. 1.

Scarabeus his melior, qui aquilam vulpi placare
conatus est, vt est in fabulis Erafin. in illud, *Scarabeus
aquilam quarit in Chiliad.*

Beati pacifici tales, quoniam filij Dei vocantur.
Marth.

Imò verd forsitan etiam instigatores, incitatoresq;
Aulicos suos habuit Herodes, qui hæc aut his similia
dicerent. Quid? An non Regibus licet, quod libet
Regnantium non est licentia tam lata, quam lata po-
tentia? An non quod Principi placuit, lex est; & ratio
vltima, eius voluntas? Quid stolidus iste, & inhospita-
lis Eremita; quid iste Cucullatus Timon, & Lunati-
cus iste misanthropos, cum impudenter acque od-
stinaciter obgannit Maieitati tuæ, in syluis, in ager,
in Synagogis, in Curia, imò etiam iam in vinculis tuis?
Tu; Domine mi Rex, hic nimis bonus, nimumque

ira tua lenta est. Quorsum, illum tot iam menses in carcere otiosum alii Superfluant scilicet valde mihi canini panes oporteat, ut eiusmodi hospitem diutius, quam nocte una, sustentem in carcere. Si mihi regnum perierit, aut Regem una horula crederet fortuna; iam iam ille, imò pridem, blatero iste cæsus ac truncus iaceret; iam pridem e palo, è furca, aut hasta, caput sceleris, in turri regia Macheruntis, ad Solem penderet. Si hic sis, non aliter sentias &c. *Simulacra, cognosce, si regnas, iube.* Senec. in Medea, act. 2.

Eiusmodi enim incensoribus potius, quam adfectuum moderatoribus, redundant Curia Tyrannorum.

Si quis fortè vnus iras sufflaminat, vocetue ad elementam; decem inuenias, qui instigent, magisq; accendant.

Fraus sublimi regnat in Aula. Senec. in Hippolyto. *Vt nemo docent fraudis & sceleris viam; regnum docent.* Idem in Thyeste.

Quo studiosius fuerit Regibus adcurandum, ut in regerimos quoque, ad se, vndique in Curiam suam, quali in plantarium flores selectissimos, trahant, a quibus precipites ad vindictam, aut malum aliud quodcumque, teneantur, quorumque, quasi Pædagogorum, teuerentia, peccare vel in Deum, vel in Remp. adterreatur.

Regibus
quæ cura
necessariis

Lampridius, in vita Seueri ad Constantinum, docet, *Aulicos debere esse Sanctos, venerabiles, conuenientes, religiosos, amantes Principis sui: & qui de illo nec ipsi ridere, nec risu esse vellent, qui nihil venderent, nihil recitentur, nihil fingerent, nunquam decuperent astim: nem Principis sui, sed amarent.*

Quales nullos habuit Herodes; itaque nec illos timuit, sed populum.

* *Timuit populum*, adhuc cordi habentem Verbum Dei, pietatem, & pios Salutis publicæ curatores, quo nomine Baptistæ imprimis censebatur.

Populus
Galilee
nondum
pessimus.

Timuit populum, adhuc curæ habentem eam Iustitiam

tia partem, quæ, quum potest, resistit iniuriæ. Alii qui, quid ad populum, seu Baptistam Herodes obruncaret, seu non obruncaret? *Timuit autem, quod sicut prophetam eum habebant, ideoque et iustum, & iustitiæ insuper præconem, putabat subptio capturos.*

Populus ergo iste adhuc bonus; certe illo melior, cui videns Herodes Agrippa, quia placeret, Iacobum fratrem Iohannis occisum fuisse gloriose, ut adprehenderet & Petrum, volens populum producere eum populo, quasi secundæ mentis delicias.

Vbi mihi vide, & nota, non infrequenter, de populorum aut Subditorum bonitate, aut malignitate, Regum æquitatem iniquitatemque pendere. Sequuntur scilicet & ipsi non raro populorum propensiones.

Herodes ille Iacobi occisor, quia vidit Iudæos credibus Christianorum delectari, Petro quoque morte machinatus est.

Herodes noster, quia vidit populum sumum ægrotaturum Baptistæ nostri eadem, tantisper abstinent. *Volens eum occidere, timuit populum.*

Propter peccata populi, aliquando regnari fuit Deo hypocritas, dignos letatis Dominos scilicet.

* *Timuit populum, non bene quidem, aut animæ suæ salutariter, non tamen neque seipsum, neque Iohannem, neque sibi inuiciter.*

Etsi enim non cepit hinc bonus esse, defuit tamen peiore esse.

Quod ergo Iohannes adhuc vixit, Pietati ac Iustitiæ populi illius debet, quem Rex & humane, & mandanè timuit, non vlli philosophico timori, non Dei timori neque filiali, neque initali, sed neque Ieremiæ, non legum diuinarum reuerentiæ, non Conscientiæ, à quibus nihil Herodes timuit, apud quem nihil Virgilianum illud valuit,

At sperate Deos memores sancti atq; sancti, Virgil. Æneid.

Mallet Deum, quàm populum, timuisset, non

Baptista
debetur
vixit po-
pulo.

tam longè a regno Dei abtuffet.

Non tamen desperata omninò salutis, qui faltem mundano adhuc timore *timuit populum.*

Herodes
hactenus
nondum
despera-
tus, & cur.

Melior faltem iudice illo, qui, Chrifto teſte, *neq; Deum timèbat, neq; homines reuerbatur,* expers tam pudoris, quam timoris.

Melior illis, qui apud Oſeam, auſi dicere; *Ecce Deum non timemus, & Rex quid faciet nobis?* Oſec 10

Melior prudentiorque Ordonio illo II. Hispaniæ Rege, qui quatuor nobiliſſimos totius Caſtellæ viros, per interpoſitam fidem circumuentos, in carcere necauit, vnde & Principam ſeditionem ad uerſus ſe concitauit, qua & regno pulſus eſt, & magiſtratus conſtituti, qui totius regni negotia adminiſtrarent.

Polinee faltem utile illi fuiſſet, cum Herode iſto populum timuiſſe.

Adde, & qui ſine timore iſto eſt, non poterit iuſtificari. Ille meliorum timorum & principium & fons.

Non omnium deploratiſſimus adulter ille eſt, cuius adhuc oculus obſeruat caliginem. Iob.

Non Sufanna ſenes, quum adhuc dicunt, *Nemo nos videt.* Daniel.

Non meretrix quætiis, quæ adhuc, *dum male agit, obſcure lucem,* & non venit ad lucem, *ut non arguantur opera eius,* quæ in ſum corpus nulli datura, niſi in fornice & latebris. *Si non caſte, faltem caute.*

Non quiſquis peccaturus, adhuc cum Herode timeo populum, timet infamiam, nec adhuc dediticit erubefcere.

Salua res illius eſſe aliquandò poteſt, qui nondum pudoram cum pudicitia perdidit.

* j. *Hæc enim,* velut quædam magni naufragij tabula, poterit aliquid enatare, vel ad timorem ſeruilem Dei, ſequè ſic tandem arguere; Stultusne ego, qui, ſciente ac vidente Deo & Angelis, audeo, quod præſente homine, etiam forſitan infante non auderem? Deum igitur potius timeamus &c.

* ij. *Illo metu* abſtinendo à malefactis, ſenſim deſiſſet maleficare, ac forſitan tandem longo uſu Beneficiendi

Quò timor
& pudor
valeant.

ciendi materialiter, ad spontaneum boni amorem ascendet.

Paulatim voluptati sunt, qui necessitate ceperunt.
Senec. lib. de provident. c. 4.

Filia timoris Innocentia. Fit paulatim consuetudo iustitiae, eiusque amor, hoc velut Ariadnae filo, introducit, quae introducta mox foras mittit timorem.

Quem peccare, aut peccasse pudet, parum est innocens.

* iij. Minus malus saltem fiet, tantoq. peccabit minus, sola videlicet voluntate, non etiam opere.

Minus adulter est, cuius tantum adultera mens est, aut qui visam mœchatur tantum in corde suo, quam cuius etiam caro cum mente est adultera. Est affectus ex affectu, adfectu solo deterior.

Effectus enim ille, præter offensam Dei, etiam proximi damnum habet.

Affectus peccandi solitarius, sit veniabilis adfectu contrario, & mutatione voluntatis; Effectus, qui cum proximi damno est, exigit insuper & damni rependendum.

* iij. Scandalum quoq. aberit, quod ab affectu solo nullum est.

De Timore seruli, & alijs donis omnipotentis Dei, profuerit legere Magistrum N. F. Stephanum Bridgerum, quondam Parisijs S. Theologiae professorem, Franciscanum.

III.

Qua arte consieri possit, ut Rex neminem timeat.

Cæterum, ad Politicæ Herodis regredi, dicimus, illum hic salutariter populum timuisse, salutariter (inquam) & vitæ suæ, & famæ, & coronæ suæ, seu regno, hoc metu providendo; illosque homines æni notri, exemplo suo reprehendere, qui populum tam parum timent, quam vir fortis umbram suam magno sepe metallo suo, Superi fauenter faxint, ut nunquam maiore sit peccandum, malim videri nimis timidus, quam parum prudens. Cic. orat. pro Marcello.

Rex qui
possit fieri
impet
territus.

Timendus opportunè, & quantum satis, populus,

quamlibet potentibus, non minùs quam equus sternax cuiusq; doctissimo fessori; aut ipsum mare nauis etiam exercitatissimis.

Etiam Palinuro contigit maris tempestate petire. Scruam illam tam ingentem, atq; ex tot metallis constatam, Nabuchodonosori aliquando in somnis visum, quantulus lapis euerit: Daniel.

Navigium ingens exiguis vix pisciculus remora remoratur.

A cane non magno sape tenetur aper.

Sunt & equi ab apiculis nonnunquam occisi. *Plin. lib. II. c. 18.*

Nec aquila quidem à scarabæolo satis tuta, nō vel in sinu Iouis.

Inimicum quamuis humilem docti est metuere. *Pub. Mimius.*

Vt leonem mus extremo vitæ discrimine seruare aliquandò potuit; sic possit idem eidem aliquandò vitam adimere.

Non semper viator à latrone; nonnunquam etiam latro à viatore occiditur. *Cic. orat. pro Milone.*

Nemo fortis adedò proicctæ, qui non per occasiōnem possit, & prodesse amicus, & nocere inimicus, vel potentissimo.

Ergò, si tanti est, tutè viuere, populum non timere; huc vnicè profuerit, tantò magis Deum timere; Timorem, Timore meliore; vt clauum clauo fortiore, pellere.

Vt cuius è populo scitè dicitur, *Vis non timere Regem: benefac. sic cuius ex Regibus; Vis non timete populum: benefac. & time Deum. Scuto circumdabit te Verus eius, non timebis à timore nocturno. A sagitta volante in die; à negotio perambulante in tenebris, ab insu & daemone meridiano &c. psal. 90.*

Custodit Dominus animas sanctorum suorum, de manu peccatoris liberabit eos. *psal. 96.*

Immittit Angelus Domini in circuitu timentium eū. *ps. Turris ahenca, & fortissima nomen Domini;*

Dominus mihi adiutor, non timebo quod faciat mihi homo.

Nullius
viricula
contem-
nenda.

aiebat vir ille timens Deum. psal.

Et; Non timebo milia populi circumdantis me. psal.
Deus qui das vindictas mihi, & subdit populos sub
me liberator meus de inimicis meis iracundus. psalm. 17.
quod diuinum praesidium, paullo ante, Innocentius
sua adscripsit, dicens; Quia custodius vni Domini, ac
impie gessi à Deo meo. Ibidem.

Nam contra, quis restitit ei, & pacem habuit? non
modò cum ipso, sed cum creaturis ipsius vniuersis
Iob. 9.

Pugnabis pro eo orbis terrarum contra inferos.

Nonne Dauid, modò ut ab obedientia praeceptorum
Dei, adultero patricidioque discessit, vidit etiam si-
liorum suorum gladios in se conuersos? 2. Reg.

Exemplum nullum illustrius, quam Protopatris.
Quamdiu bene vixit, subditus Deo, cui debuit,
terror eius super cuncta animantia terra. Et subdita fuit
& caro eius spiritui; admirabilis fuit in summa origina-
lis, & pax summa. Vt Deo restitit, cuncta dixisset in
illum vnum coniuuisse.

Domiquoque, apud se, intra se, bellum maximè
intestinum habuit.

Cœpit Agar ancilla, Saræ Dominae & rationis reg-
num adfectare, quâ qua potuit.

Pax ordinatissima qualitarum elementarium cor-
poris inter se decertarunt.

Frigida pugnabant calidis, humentia sicca. Ouid. 1.
Metam.

Et vnde tuo nostro tot seditiones, tot collisiones
&c.

Benefac inquam, quisquis praes. Regem gere, non
Tyrannum. Sic praes, ut prois. Amari malis, quam
timeri; ut amaris, amabilis esto. Ouid.

Errat enim, si quis existimat futurum esse ipse regem, ubi
nihil à rege tutum est. Senec. lib. 1. de Clement. c. 19.

Tam oderis crebra supplicia, quâ boni medici cre-
bra funera, aut certè cauteria.

Nulla unquam de morte hominis cunctatio longa tibi
fit. Iuven. sat. 6.

Quid.

Quidquid plus æquo futurum est, in partem humaniorem inclina.

Illius demum magnitudo stabilis fundataq; est, quem omnes tam supra se esse, quam pro se sciunt. Senec. lib. 1. de clem. c. 3.

Nemo lædatur nisi à seipso. Timendus multis, multos timendos ipse sibi accersit.

Cic. orat. pro Milone. Magna vis est Conscientia, Iudex, & magna in utramq; partem: ut neq; timeant, qui nihil commiserint, & pacem semper ante oculos versari poterit, qui peccarint.

Diogenes Cynicus neminem magis à timiditate liberum, & revera animum esse dicebat, quam illum, qui nullius mali sibi conscius esset. Stob. ser. 22.

Pythagoras quoque neminem tam audacem esse dicebat, quem mala conscientia non faciat timidissimum. Stob. ibid.

Conscientia omni cuiq; sua est, ita concipit intra pectora, pro facto Spemq; Metumq; suo. Ouid.

Equine ego cuncta imperia crudelia, magis acerba, quam diuina arbor: neq; quemquam multis metuendum esse, quin ad eum ex multis formido redeat. Eam vitam bellum æternum & anceps gerere: quoniam neq; adversus, neq; ab tergo aut lateribus tutus sis, semper in periculo aut metuas. Ex orat. ad C. Cæf. de Repub. ordinanda apud Sallust.

Seneca lib. 1. de Clementia c. 19. Tantum necesse est timere, quantum timeri voluit: & manus omnium obferat. Et eo quoq; tempore quo non captatur, peti se iudicet, nullumq; momentum immune a metu habeat.

Pavidum malum Tyrannis, & meticulosa res, terror plurimorum.

Vt aquilis auium omnium hostibus timenda; aues omnes, & lupis ouilium turbatoribus, pastores omnes formidandi: sic tyrannis omnium vexatoribus timendi omnes, & singuli.

Vt premium aquilarum, miluorum, luporum interfectoibus iure gentium decrerum est, sic olim ipsi Tyrannicidis: inter Christianos tamē aliter amore Christi.

Hinc quidã de se; *Multa miser timeo, quia feci mala proteruẽ.*

Non timeat Ismahel homo ferox omnium in se conuerti manus, cuius manus contra omnes?

Genes. 4.

Si Caini perpetuus deinceps fuit membrorum tremor, & vox meritum profitentis apud Deum, *Omnis qui uiderit me, interficiet me;* forsitanque, non multo post, illum aliquis occidisset, nisi posuisset Dominus in ipso signum, & velut symbolum præsidium, ut non occideret eum omnis qui inuenisset eum, ab vnus dumtaxat hominis cade; quantus tremor timorque necessarium est futuris Tyranni, multorum ciuium sanguine magis, quam purpura sua, rubentis, & Caliginie instar omnium vnum esse ceruicem uocentis, ut simul semelque omnes interficiat?

Sub Gladio è seta pendente prandere Tyrannos, Dionysius ipse, parabola facti, professus est.

Nec illas ipsas manus, quibus se commiserunt sine metu adspiciunt. Tutores ipsos suos timeant?

Dionysius certe eò formidinis progressus, ut cultros metuens tonsorios, candente carbone sibi adureret capillum, quin & tondere filias docuit, ferro ca-mena remoto, instituitque ut candentibus iuglandiã putaminibus barbã amburerent.

Non omnia ab omnibus timere non possunt Herodes illi, quibus nihil vnquam nefas sit nec in facinore, nec in libidine.

Securis viuere licebit Potentibus, cum impotentibus potentia non abutentur.

Securis as securitate mutua pacifenda est. Non opus est instruere in alium edic as arces, nec in ascensum arduos colles emunire, nec lacera montium abscindere, multiplicibus se muris turribusque sapire. Saluum Regem in aperto clementia præstabit. Vnam est inexpugnabile munimentum, amor ciuizum. Senec. lib. de Clement. c. 19.

Securius hoc alylum, quam montes excelsi cernit, aut petra refugium erinacis.

Timeat possit Princeps bonus, qui uiuit optantibus cunctis, cunctis vota pro illo nuncupantibus?

Timeat

Timere possit, cuius valetudo si tantillum audi-
tur titubare, nulli spem facit, sed metum vniuersis?

Timere possit, pro cuius vnius salute & capite,
capita sua deuocant vniuersi?

Timere possit quo moriete sis visurus atratos non
modo subditos omnes, sed & ipsos Curie parietes; sed
terram ipsam quoque tremere, saxa discedere, So-
lem in meridie tenebrescere &c? in rogam omnes
certatim pacem se dare?

*Quantum lucrum in hac vrbe Roma fuisse à nostris
patribus accepimus, cum P. Africano domi suae quiescenti
illa nocturna vis esset illata, quis tum non gemit? quis
non astitit dolore? quem immortalem, si fieri posset, omnes
esse cuperent? Cic orat. pro Milone.*

Ut Rhodi, vnde exulant aquilæ, tutissima sit statio
scarabæis; & asyllum aquilis certum Olynthi, vnde,
Iouis decreto, exclusi scarabæi; sic Regibus arces ac
stationes fidelissimæ, Timor Dei, & Amor populi.

Sine his, non, etsi in nubibus, aut etiã in sinu Iouis,
nificabit Herodes, vnquam est metu vacaturus.

Semper timeat populum cum Herode necesse est,
quisquis non timet Deum.

FINIS.